

FM: Preču eksporta kritumu janvārī noteica lauksaimniecības un satiksmes līdzekļu eksporta samazinājums

Publicēts: 12.03.2021.

[Jaunumi](#)

2021. gada janvārī Latvijas preču eksports uzrādīja nelielu samazinājumu, kas saistīts galvenokārt ar augu valsts produktu eksporta samazinājumu un satiksmes līdzekļu reeksporta kritumu. Preču eksporta vērtība salīdzinājumā ar iepriekšējā gada janvāri bija par 0,9% zemāka, tādējādi veidojot 1067 miljonus eiro. Augu valsts produktu eksporta kritumu noteica pērnā gada eļļas augu sēklu augstā bāze un šo preču eksporta vērtības samazinājums, ko noteica iekšējie faktori. Savukārt, satiksmes līdzekļu reeksporta kritumu negatīvi ietekmēja pandēmija un pieprasījuma kritums pēc automobiļiem un citiem mehāniskiem transportlīdzekļiem. Ja no kopējās preču eksporta vērtības izslēdz reeksporta kritumu, tad Latvijā ražoto preču eksports šā gada janvārī uzrādīja nelielu pieaugumu. To apliecina arī apstrādes rūpniecības dati, jo Latvijas apstrādes rūpniecības eksporta apgrozījums 2021. gada janvārī bija par 2,3% augstāks nekā pērn. Lai arī Latvijas rūpnieki turpina audzēt eksporta apgrozījumu, fiksētais kāpums janvārī ir būtiski mazāks nekā iepriekšējā gada nogalē, kad, pateicoties graudaugu un koksnes eksportam, kopējais Latvijas preču eksports bija starp straujāk augošajiem eksporta rādītājiem Eiropas Savienībā.

Lielākais eksporta vērtības kritums janvārī tika satiksmes līdzekļiem, kas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada janvāri samazinājās par 28,7%. Eksporta kritums šajā preču grupā tiešā veidā saistīts ar Covid-19 krīzes sekām un fiksēts visiem satiksmes līdzekļu veidiem. Tomēr lielākais kritums ir bijis vieglo automobiļu eksportam par 34,9%, būtiskāk samazinoties tādos noieta tirgos kā Igaunija un Lietuva. Jāatzīmē, ka arī importa pusē redzams tikpat būtisks vērtības samazinājums satiksmes līdzekļu preču grupā, kas apliecina, ka eksportu negatīvi ietekmēja re-eksporta apjoma kritums. Visticamāk, arī šā gada februārī šajā preču grupā būs būtisks gan eksporta, gan importa samazinājums gada izteiksmē, bet, izzūdot bāzes efektiem, sākot ar martu, satiksmes līdzekļu ārējā tirdzniecība varētu stabilizēties.

Par 6,4% šā gada janvārī samazinājās lielākā Latvijas preču eksporta grupa – lauksaimniecības preces un pārtika, ko galvenokārt noteica mazāks eļļas augu sēklu eksports. Samazinājies arī graudaugu un tabakas eksports. Tādu augu valsts produktu kā sēklas un graudaugu eksports ir samērā svārstīgs pa mēnešiem un turpmākajos mēnešos, sēklu eksports varētu atjaunoties. Tomēr, ņemot vērā, ka pagājušajā gadā bija rekordaugsta raža, būtiski kāpināt gan sēklu, gan graudaugu eksportu 2021. gadā varētu būt sarežģīti.

Vienlaicīgi bija fiksēts samērā straujš eksporta kāpums tādās preču grupās kā ķīmiskās rūpniecības ražojumi, minerālprodukti un koka un koka izstrādājumi. Ķīmiskās rūpniecības ražojumu eksports gada griezumā pieauga par 14,2%, ko veicināja medikamentu eksports uz Lietuvu un Krieviju. Minerālproduktu eksporta vērtība pieauga par 10,3%, pateicoties augstākam naftas un tās pārstrādes produktu eksportam uz Igauniju. Naftas un to pārstrādes produktu eksporta vērtību veicināja gan augstākas naftas cenas, gan lielāks eksporta apjoms. Savukārt, koka un koka izstrādājumu eksports bija par 4,5% augstāks nekā pērnā gada janvārī, ko labvēlīgi ietekmēja zāgmateriālu eksporta pieaugums uz Apvienoto Karalisti un Dāniju.

Covid-19 krīzes ietekme uz Latvijas preču eksportu bija izteikti lielāka pērnā gada aprīlī un maijā, tomēr 2020. gadā kopumā pandēmijas ietekme bija nebūtiska. 2021. gads sācies ar nelielu preču eksporta kritumu, un sagaidāms, ka arī turpmākajos mēnešos preču eksporta sniegums būs vājš, jo Covid-19 turpina izplatīties un joprojām ir spēkā vīrusa izplatības ierobežojošie pasākumi. Ja preču eksportu pandēmija ietekmējusi mazākā apmērā, tad pakalpojumu sektors cieš būtiskus zaudējumus. Starptautiskās pasažieru plūsmas būtisks kritums, kā arī ārvalstu tūristu izdevumu samazinājums Latvijā negatīvi ietekmēja pakalpojumu eksportu 2020. gadā kopumā un turpinās ietekmēt arī 2021. gadā. Pērn Latvijas pakalpojumu eksports samazinājās par 21,2%, bet šā gada janvārī par 11,9% salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgo mēnesi.

